

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9233 af 15/03/2024 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om køn - kommuner - kompetence - sagsbehandling - ej medhold - afvisning - medhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 22-3058

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om køn - kommuner - kompetence - sagsbehandling - ej medhold - afvisning - medhold

J.nr. 22-3058

En mand (klager), som har et barn med sin ekskone, klagede til Ligebehandlingsnævnet over forskelsbehandling på grund af køn over, at en kommune (indklagede) ikke sendte alle breve om mandens barn til manden. Manden klagede desuden over, kommunens fortolkning af folkeskoleloven og forældreansvarsloven.

Manden og hans ekskone sendte samlet en klage til kommunen, men det var kun ekskonen, som modtog svar på klagen. Nævnet vurderede, at der var tale om en menneskelig fejl, og at derfor ikke var grundlag for at antage, at kommunen havde en generel praksis om ikke at sende sådanne svar til barnets far. Manden fik derfor ikke medhold i den del af klagen.

Manden klagede også over, at kommunen fortolkede folkeskoleloven for snævert, og at forældreansvarslovens § 3, stk. 1, 3. pkt. betød, at forældrene skal være enige om overordnede beslutninger, når der er fælles forældremyndighed. Nævnet vurderede, at denne del af klagen angik kommunens fortolkning af regler i anden lovgivning end den, som Ligebehandlingsnævnet kan træffe afgørelser efter. Denne del af klagen blev derfor afvist.

Manden klagede endvidere over, at han ikke fik alt post om sit barns ind- og udmeldelse af skole og daginstitution. Kommunen oplyste, at de kun sendte brevene til ekskonen, fordi hun er bopælsforælder, og det er bopælsforælderen, som kan træffe beslutning om institutionsforhold. Manden oplyste, at det kun er 10 % af fædre, der er bopælsforældre, og nævnet vurderede derfor, at der var påvist faktiske omstændigheder, der gav anledning til at formode, at han var blevet udsat for forskelsbehandling på grund af køn. Nævnet vurderede desuden, at der var tale om en tilsyneladende neutral praksis, som stillede manden ringere på grund af sit køn. Kommunen skulle herefter bevise, at der ikke var tale om ulovlig forskelsbehandling.

Forskelsbehandling er ikke i strid med forbuddet, hvis den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt formål og midlerne til at opfylde dette formål er hensigtsmæssige og nødvendige. Nævnet vurderede, at der var tale om en saglig og objektiv begrundelse, da det er bopælsforælderen, der træffer afgørelse om institutionsforhold. Nævnet vurderede også, at det ikke var nødvendigt for at opnå formålet, at kommunen ikke orienterede manden. Manden fik derfor medhold i denne del af klagen, men henset til sagens karakter, fandt nævnet, at der ikke var grundlag for at tildele en godtgørelse.

Nævnet bemærkede desuden, at offentlige myndigheders pligt til at sende digital post til begge forældremyndighedsindehavere, ikke længere kan påklages til nævnet med virkning fra 21. marts 2022.

Klagen angår påstået forskelsbehandling på grund af køn i forbindelse med, at indklagede kommune alene sendte svar til klagers ekskone i en fælles klage angående deres fælles barn.

Klagen angår desuden påstået forskelsbehandling på grund af køn i forbindelse med indklagede kommunes fortolkning af folkeskoleloven og forældreansvarsloven samt anvendelse af termene ”bopælsforælder” og ”samværsforælder”.

Klagen angår endvidere påstået forskelsbehandling på grund af køn i forbindelse med, at klager ikke fik al kommunikation om sin søn af den indklagede kommune.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Det var ikke i strid med ligestillingsloven, at indklagede kommune ikke sendte svar på klagen af 22. december 2021 til klager.

Ligebehandlingsnævnet kan ikke behandle den del af klagen, der angår indklagedes lovfortolkning af folkeskoleloven og forældreansvarsloven.

Det var i strid med ligestillingsloven, at korrespondance om klagers barns daginstitutionsplads og skole ikke blev sendt til klager.

Sagsfremstilling

Klager, som er en mand, har et barn med sin ekskone. Klagers ekskone er bopælsforælder til barnet.

Den 6. december 2021 sendte klager følgende svar til den pædagogiske leder i barnets daginstitution. Klager var den eneste af forældrene, der var modtager af korrespondancen:

”Kære alle (jeg har tilføjet [moder] til tråden)

OK med mig og jeg har sendt forespørgsel til vores psykolog.

Jeg vurderer, at det er essentielt at hun deltager, da hun p.t. er den eneste med psykologisk/psykiatrisk faglig indsigt i [barns] profil.

Mvh. [klager]”

Den 20. december 2021 sendte klager og klagers ekskone en fælles klage til en psykolog i indklagede kommune. De klagede over, at indklagede kommune ikke tilbød deres barn en plads på distriktsskolen tæt på klagers bopæl, da barnet havde folkeregisteradresse hos moderen.

Den 13. januar 2022 svarede indklagede kommune på klagen, hvoraf følgende fremgår bl.a.:

”Besvarelse af klage vedrørende undring over [indklagede kommunes] vurdering af distriktsskole

Kære [moder] og [klager].

[Afdeling] i [område] har d. 21. december 2021 modtaget jeres klage vedrørende en undring over [indklagede kommunes] vurdering af distriktsskole for jeres søn [barn].

...”

Klager har oplyst, at svaret fra indklagede kommune af 13. januar 2022 alene blev sendt til klagers ekskone og ikke til klager.

Den 14. januar 2022 sendte klager en klage til indklagede kommune, hvor følgende fremgår:

”...

1. For det første er tilbagemeldingsgarantien på 10 arbejdsdage overskredet idet [moderen] (min eks-kone) modtager svar 13. januar. Dette er således på 18. dagen for fremsendelse af klage.

Klagen alene er besvaret til moderen og ikke til afsender af klagen (undertegnede) hvorfor der ikke kan siges at være givet meddelelse endnu.

2. [Områdechef hos indklagede] overtræder ligestillingslovens § 4a, stk. 1, ved ikke at give forældre samtidig besked om svaret på klagen. Faren (undertegnede) har således ikke modtaget svaret. Dette til trods for, at det er faren der fra sin mailadresse fremsender klagen!

Dette er et generelt problem i [afdeling] - så sent som i december modtager alene moderen revideret handleplan på [barn] (som klagen iøvrigt vedrører).

3. [Områdechef hos indklagede] vildleder ved at gøre det til et spørgsmål om skoleplacering, når klagen tydeligvist går på [indklagede kommunes] fortolkning - og indskrænkning - af folkeskolelovens bestemmelse fsva. distriktsskole-begrebet.

[Områdechef hos indklagede] konkluderer fejlagtigt at det er folkeregisteradressen der er afgørende for distriktsskole - dette er [indklagede kommunes] fortolkning, ikke folkeskolelovens ordlyd.

4. [Områdechef hos indklagede] misforstår fuldstændig den del af klagen der går på, at [indklagede kommune] ikke vil stille med en repræsentant fra specialskole/specialklasserække til et, for [barns] vedkommende, kritisk møde 18. januar (iøvrigt flyttet til 21. januar).

[Områdechef hos indklagede] gør det til et spørgsmål om, hvorvidt VI som forældre kan få repræsentant med. Dette har aldrig været problemet. [Områdechef hos indklagede] inddrager derfor institutionslederen unødigt i sagen. Helt håbløs sagsbehandling!

5. [Områdechef hos indklagede] undlader at oplyse kontaktoplysninger - vi er derfor afskåret fra at kontakte hende yderligere for afklaringer er de åbenlyse misforståelser der er. Det er utroligt dårlig stil, at man ikke vil møde borgerne og stå til ansvar for sine handlinger.

...”

Klagen blev modtaget i Ligebehandlingsnævnet den 14. januar 2022.

Klager har ikke fremsat krav om tilkendelse af et bestemt godtgørelsesbeløb.

Den 2. februar 2022 og 7. februar 2022 sendte indklagede digital post med orientering om barnets overflytning til en anden skole samt orientering om udmelding af dagsinstitution. Klager har oplyst, at moderen var den eneste modtager af disse breve.

Parternes bemærkninger

Klager gør gældende, at han er blevet forskelsbehandlet på grund af køn i forbindelse med, at alene klagers ekskone fik svar på en fælles klage til indklagede kommune.

Klager gør også gældende, at han er blevet forskelsbehandlet på grund af køn i forbindelse med, at klager ikke fik tilsendt al korrespondance omkring sit barn af indklagede kommune.

Klager gør endvidere gældende, at han er blevet forskelsbehandlet på grund af køn i forbindelse med indklagede kommunes fortolkning af folkeskoleloven og forældreansvarsloven samt anvendelsen af termene ”bopælsforælder” og ”samværsforælder”.

Der er kønsdiskrimination at anvende termene ”bopælsforælder” og ”samværsforælder”, da der kun er 10 % af mænd, der er bopælsforælder og enhver beslutning, der sonder herimellem, skal vurderes under hensyntagen til forskelsbehandling mellem kønnene. Når der sker fejl, som der skete i dette tilfælde, går dette derfor langt overvejende ud over et køn.

Det må stå indklagede klart, at forhold vedrørende klagers barns indmeldelsesforhold er relevant for klager, også selvom at der er tale om beskeder af orienterende karakter.

Udgangspunktet i ligestillingslovens § 4 a er, at kommunikation sendes til begge forældre, mens adgangen til at undtage herfor, jf. bestemmelsens stk. 2, er ganske snæver.

I den konkrete sag var informationen ganske relevant, da klagers barn ikke skulle udmeldes af dagsinstitutionen, da barnet skulle i specialklasse.

Det var klager, der henvendte sig til kommunen i forhold til at rette fejlen, og alligevel fik klager ikke besked om, at fejlen var blevet rettet. Dette kan ikke tolkes som andet end at forhold om ind- og udmeldelse er relevant for både ”bopæls-” og ”samværsforældre”, og derfor er indklagede kommune forpligtet til at udsende samtidig kommunikation.

Indklagede kommune angiver, at klager ikke har oplyst, at han ønskede kommunikation om ind- og udmeldelsesforhold. Dette finder klager latterligt, da han ikke kan bede om kommunikation, som klager ikke er bekendt med eksisterer.

Indklagede kommune anfører, at det alene er bopælsforælderen, der kan træffe beslutninger omkring valg af institution med henvisning til forældreansvarslovens § 3. Da klagers barn har delt bopæl, skal disse beslutninger også træffes i enighed, jf. forældreansvarslovens § 3, 3. pkt.

Indklagede gør gældende, at klager ikke er blevet forskelsbehandlet på grund af køn.

Om klagesvaret af 13. januar 2022

Hos indklagede kommune er det praksis, at svar fra forvaltningen fremsendes til den eller de borgere, der står som afsendere på henvendelsen. Klagen til indklagede af 20. december 2021 er afsendt fra klagers e-mail og er underskrevet af begge forældre.

Ifølge indklagede kommunes praksis skulle svaret have været sendt til begge forældre, og svarbrevet blev også adresseret til begge forældre. På grund af en administrativ fejl blev brevet alene sendt til moderen, hvilket indklagede kommune har undskyldt for i et brev af 2. februar 2022 til klager.

Idet der ikke var tale om en generel praksis, men en menneskelig og enkeltstående fejl, er det ikke indklagedes opfattelse, at der er sket forskelsbehandling på grund af køn.

Vedrørende kommunikationspraksis i barnets institution

Indklagede kommunes institution har i et enkelt tilfælde skrevet kun til faderen.

Den pædagogiske leder hos institutionen har oplyst, at referater, handleplaner med videre er udleveret fysisk til begge forældre i forlængelse af afholdte møder, og det kan derfor ikke dokumenteres. I et tilfælde blev et dokument kun udleveret til moderen, men det var på grund af, at det var moderen, der hentede barnet.

Der er ingen korrespondance mellem klager og indklagede på AULA, og indklagede anerkender klagers kritik heraf. Dette er også blevet påtalt og taget til efterretning i institutionen.

Indklagede anerkender også, at institutionens kommunikationspraksis har været utilfredsstillende og vilkårlig, hvilket indklagede sikrer, at der vil blive rettet op på. Indklagede vurderer dog, at der ikke er sket forskelsbehandling på grund af køn.

Vedrørende ud- og indmeldelsesbreve fra pladsanvisningen fremsendt til barnets moder alene

Pladsanvisningen hos indklagede kommune har sendt tre breve til barnets moder uden at sende disse breve til klager.

Af forældreansvarslovens § 3 fremgår, at hvis forældre har fælles forældremyndighed, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold enighed mellem forældrene, mens den forælder, som barnet har bopæl hos, kan træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv.

Det fremgår af vejledningen til forældreansvarsloven, at overordnede forhold, som kan beslutes af bopælsforælderen, blandt andet omfatter beslutninger vedrørende barnets daginstitution. De breve, som pladsanvisningen sender vedrørende tilbud, indmeldelser, overflytninger og forlængelser i dagtilbud, sendes til den eller de forældremyndighedsindehavere, der har fælles bopæl med barnet, og som derved kan træffe beslutninger vedrørende barnets daginstitution.

De tre breve, som alene blev sendt til moderen, har primært haft til formål at oplyse udmeldelsesdatoen fra dagsinstitutionen. Denne information mener pladsanvisningen alene retter sig mod bopælsforælderen, også efter indførelsen af ligestillingslovens § 4 a.

Hvis klager ønskede informationer om sit barns institutionsforhold, kunne han have rettet henvendelse herom, hvorefter dette ønske ville være blevet imødekommet. Klager har dog ikke taget kontakt, og pladsanvisningen har ikke rettet henvendelse af egen drift til klager.

Pladsanvisningen forudsætter, at forældre med delt bopæl er enige om beslutninger vedrørende deres barns institutionsforhold. Det er pladsanvisningens opfattelse, at kravet om enighed i forældreansvarslovens § 3, stk. 1, 3. pkt., er en ren familieretlig konstruktion, der således ikke har betydning for myndigheder ved administration af anden lovgivning.

Bopælsforælderen anses som relevant aftalepart, der kan træffe afgørelse om institutionsforhold, og som også er omfattet af betalingsforpligtelsen.

Indklagede kommune forholder sig ikke til, hvem forældrene beslutter skal være bopælsforælder.

Pladsanvisningen benytter ikke begrebet samværsforældre, men alene forældremyndighedsindehaver og bopælsforælder, fordi disse begreber er relevante for vurderingen af, hvilke forældre der kan træffe afgørelse om indmeldelsesforhold i daginstitution.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn uden for arbejdsmarkedet efter lov om ligestilling af kvinder og mænd (ligestillingsloven).

Det fremgår af ligestillingsloven, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af køn. Forbuddet mod forskelsbehandling gælder blandt andet for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning.

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af køn behandles ringere, end en anden bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Der foreligger indirekte forskelsbehandling, når en bestemmelse, et kriterium eller en praksis, der tilsyneladende er neutral, vil stille personer af det ene køn særlig ufordelagtigt i forhold til personer af det andet køn, medmindre den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt formål, og midlerne til at opfylde dette formål er hensigtsmæssige og nødvendige.

Hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at ligebehandlingsprincippet ikke er blevet krænket.

Om svaret på klagen af 13. januar 2022

Klager har oplyst, at indklagede kommunes svar på den fælles klage fra klager og klagers ekskone alene blev sendt til klagers ekskone.

Indklagede kommune har bekræftet, at svaret alene blev sendt til klagers ekskone. Indklagede kommune har oplyst, at det var en fejl, at svaret kun blev sendt til klagers ekskone, samt at det er indklagede kommunes praksis, at der sendes svar til de parter, som har skrevet under på en klage. Dette understøttes af, at brevet er adresseret til klager og klagers ekskone.

Der er efter de foreliggende oplysninger ikke grundlag for at antage, at den indklagede kommune har haft en praksis, hvor sådanne meddelelser alene er sendt til barnets mor. Det lægges efter det oplyste til grund, at der i det konkrete tilfælde var tale om en menneskelig fejl. Der er således heller ikke grundlag for at antage, at kommunen har haft til hensigt at handle i strid med ligestillingsloven.

Klager får derfor ikke medhold i denne del af klagen.

Om indklagedes fortolkning af folkeskoleloven og forældreansvarsloven

Klager gør gældende, at indklagede kommune fortolker folkeskoleloven for snævert, samt at forældreansvarslovens § 3, stk. 1, 3. pkt., betyder, at forældrene skal være enige om overordnede beslutninger, når der er fælles forældremyndighed. Klager gør derfor gældende, at indklagede kommune ikke kun skulle sende meddelelser herom til bopælsforælderen.

Det fremgår af forarbejderne til lov om Ligebehandlingsnævnet, at afgrænsningen af Ligebehandlingsnævnets kompetence betyder, at klager over overtrædelse af andre regler i lovgivningen må afvises. Ligebehandlingsnævnet kan alene tage stilling til spørgsmål om anvendelse og fortolkning af den lovgivning, som er omfattet af Ligebehandlingsnævnets kompetenceområde. Det vil i almindelighed indebære, at klager af den nævnte karakter normalt kun kan behandles af Ligebehandlingsnævnet i det omfang, de (også) kan forstås som klager over myndighedsudøvelsen i forhold til klageren.

For så vidt angår klager over afgørelser, som er truffet af den offentlige forvaltning, må Ligebehandlingsnævnet derfor tage stilling til, om klagen reelt vedrører forskelsbehandling, eller om klagen alene drejer sig om anvendelse og fortolkning af andre regler.

Efter det, der er anført af klager, vedrører denne del af klagen indklagedes anvendelse og fortolkning af reglerne i anden lovgivning. Klagen falder derfor uden for nævnets kompetenceområde.

Ligebehandlingsnævnet afviser derfor at behandle denne del af klagen.

Om breve fra pladsanvisningen

Klager har fremlagt skærbilleder af digital post fra pladsanvisningen og har oplyst, at alene klagers ekskone modtog posten fra pladsanvisningen.

Pladsanvisningen hos indklagede kommune har oplyst, at meddelelser om ind- og udmelding af daginstitutionen alene blev sendt til bopælsforælderen, som var klagers ekskone, da det er bopælsforælderen, som kan træffe beslutninger om institutionsforhold.

Klager har oplyst, at det kun er omkring 10 % af fædre, der er bopælsforældre, hvilket indklagede ikke har bestridt.

Nævnet finder herefter, at klager har påvist faktiske omstændigheder, der giver anledning til at formode, at han har været udsat for indirekte forskelsbehandling på grund af sit køn. Nævnet lægger klagers oplysninger om, at bopælsforælderen i størstedelen af tilfælde er moderen, til grund.

Nævnet vurderer på den baggrund, at indklagedes praksis om alene at orientere bopælsforælderen om sager angående fælles børn udgør en tilsyneladende neutral praksis, som stiller klager, der er en mand, ringere på grund af køn.

Det påhviler derfor indklagede at bevise, at der ikke var tale om ulovlig forskelsbehandling.

Forskelsbehandling er ikke i strid med forbuddet, hvis den pågældende bestemmelse, betingelse eller praksis er objektivt begrundet i et legitimt formål og midlerne til at opfylde dette formål er hensigtsmæssige og nødvendige.

Pladsanvisningens beslutning om alene at orientere bopælsforælderen, og ikke klager, var ifølge pladsanvisningen begrundet i, at det er bopælsforælderen, der træffer afgørelse om institutionsforhold.

Nævnet vurderer, at dette er objektivt begrundet i et sagligt formål. Spørgsmålet er herefter, om det var nødvendigt ikke at orientere klager, for at opnå formålet om at orientere bopælsforælderen om institutionsforhold.

Det er nævnets vurdering, at indklagede ikke har løftet denne bevisbyrde. Nævnet lægger særligt vægt på, at indklagede ikke har godtgjort, at det var nødvendigt ikke at orientere klager, for at opnå formålet med at orientere bopælsforælderen.

Nævnet har lagt vægt på, at det er relevant for forældremyndighedsindehaveren, som ikke er bopælsforælder, at få post omkring sit barns institutionsforhold, og at indklagede ikke har godtgjort, at det ikke ville være muligt at sende posten til begge forældre.

Det følger af ligestillingslovens § 4 a, stk. 1, at offentlige myndigheder m.v. skal, når de sender digital post, som indeholder meddelelse om et barns forhold, som efter sit indhold i henhold til den relevante sektorlovgivning er rettet mod begge indehavere af forældremyndigheden over barnet, sende den digitale post til dem begge, medmindre betingelserne i stk. 2, er opfyldt.

Ligebehandlingsnævnet bemærker, at manglende overholdelse af § 4 a, stk. 1, med virkning fra 21. marts 2022 ikke længere kan påklages til nævnet.

Klager får derfor medhold i denne del af klagen.

Godtgørelse

Henset til sagens karakter og efter en samlet vurdering af oplysningerne i sagen finder nævnet ikke, at der er grundlag for, at klager skal tilkendes en godtgørelse.

Retsregler

Afgørelsen er truffet efter følgende bestemmelser:

Lov om Ligebehandlingsnævnet

- § 1, stk. 1, og stk. 2, om nævnets kompetence
- § 8, stk. 1, om nævnets afvisning af klagen
- § 9, stk. 1, om klagebehandling
- § 12, stk. 1, om klagebehandling

Ligestillingsloven

- § 1 a, om lovens anvendelsesområde
- § 2, stk. 2, om forbud mod forskelsbehandling
- § 2, stk. 5, om delt bevisbyrde